

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rându cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

După 36 de ani.

Plini de bucurie ne grăbim a face ccut, că această gazetă a noastră va eși la lum cu începutul lunii Ianuarie 1853 sub numele de „Telegraful Român”.

Tendința acestei gazete va fi: a-și arăta și literatură, idei și cunoștințe practice **trivite cu timpul, și amăsurate mințelor lui**, a-l învăța, ca se-și cunoștințune și drepturile, ce i sunt asigurate în lumina asupra intereselor, care taie în privată și publică a lui, și a-i mișca acțiunilor fizice și morali; a da direcțiune spiritului său tot ce contribuie la înaintare și voltaré sa, și a-l convinge prin înțatăire stărei sale materiali și morali pătunge la cultură și fericire. Această tendință, Telegraful Român nu o va perde nădată din vedere, va sta în cea mai strânsă legă și armonie cu principiile cele nestrămutate ale monarhiei, **cu aședemintele ei fundamentali, cu paza cea sfântă a dreptului din lăuntru și din afară**, cu tine, a strânsă a ordinii, cu respectul religiosității și moralității, și cu temeiul liberei dezvoltări care se bucură tôte popoarele din stat. În marginile acestor momente mari și însemnate pe care se rădămă siguranța și tării monarhiei, și fericire publică și privată a popore care se află sub scutul legilor ei, „Telegraful Român” se va mișca liber în drumul, cel însemnat spre a ajunge la scopul, ce și l-a pus, de a învăța și a folosi pe poporul român.

Acăsta este în conturi generale grama diariului nostru.

La schimbare anului fie-care om pte, și trage sémă cu stare sa, și cu îngrijire se fribă: ce am făcut în trecut, ce voesc, ce trebuie sfac în viitoriu.

Datoriu este să o facă acăsta pucistul, care s'a supus sarcinei grele, de a lum pe poporul seu.

Datori suntem se o facem acăstau deosebire noi actualii lucrători la diariul „Telegraful Român”, care și a luat o problemă atât deré, care de 36 de ani cu sfințenie a observat rginile, între cari i s'a dat să se misce, și a cărviață a fost un lung șir de suferințe.

Așa este făcută inima omului, mai cu plăcere petrece la lucruri, cari sunt n puțin posomorite.

Posomorit este prezentul, posorit viitoriul, și posomorit trecutul nostru.

Mai puțin posomorit ne este teatul. El este iconă viuă a activității noastre de 36 ani.

Puteré noastră a fost totdeauna convingerea, că am pus cea mai bună părțică din inima noastră, ca să împlinim problema, la care ne-am supus acuma 36 de ani.

În timpuri fôrte critice a vëdut lumină diariul nostru.

Erau multe și feliurite trebuințele poporului nostru, avé lipsă de creștere politică, industrială și comercială, era sëtos de produse literare, căci rațele de lumină și căldură ale spiritului timpului au fost ajuns și la inima poporului nostru.

Se simția necesitate de un organ, care să împărtășescă poporului român cunoștințe politice, **potrivite cu timpul și amăsurate trebuințelor lui**.

Se simția necesitatea de un organ, care în tendința sa totdeauna să aibă în vedere **aședemintele fundamentale ale monarhiei și paza cea sfântă a dreptului din lăuntru și din afară**.

Acăsta în parte politică.

Și de 36 de ani „Telegraful Român” cu sfințenie a observat acăsta programă a sa.

A împărtășit poporului român cunoștințe politice, potrivite cu constelațiune politică, și amăsurate cu trebuințele lui.

Condus de convingeré, că poporul român are trebuință de învățatură în cele politice, diariul nostru dela început a luat pozițiune hotărâtă în politică și nu s'a pus pe frase moderne, că el nu face politică, ci interpretéază numai curentul politic din popor.

Stindardul „Telegrafului Român” cu fală a fălăit totdeauna.

Cu era dualistică s'a început o nouă fasă și în politica românilor din Ungaria.

Diariul nostru totdeauna a pledat pentru acceptarea terenului, după-cum ni s'a creat, și din capul locului a condamnat pasivitatea, ca mijloc politic, care nu ne pôte duce la scop.

Nu s'a putut uní cu programa „Telegrafului Român” abstenența politică, de aceea cu perseverență am susținut stindardul, fiind în cele din urmă combătutu chiar de ómenii, cari spriginia cu mult zel pe nemuritoriul fundator, care au dat viață diariului „Telegraful Român”.

Nu va întârșia diariul nostru însé nici în viitoriu a apără cu tótă tării interesele bisericeii nóstre, și acăsta o va face față cu ori și cine, și o va face chiar și față cu fii bisericeii nóstre, când acăstia se vor înrolă și mai departe în șirul vrășmașilor bisericeii nóstre.

În locul politiceii sterile va continua diariul nostru a întări biserica, a lumină pe popor, spre a re-

mână cu inima sa cea bună pe lângă biserica și scóla sa, îngrădindu ne înlăuntru, ca cu atât mai roditóre să ne fie activitate politică la timpuri mai oportune.

Biserica gr. or. și diariul „Kolozsvar.”

IV.

Încă câte-va cuvinte și am terminat

Mi cade destul de greu, că în cadrele acestor întimpinări trebuie să ating și cestiune confesională, încât adecă merită de a se numí cestiune confesională, paralela făcută de diariul „Kolozsvar” între biserica română ortodocșă și biserica română gr. catolică.

Ómenii, cari iubesc adevérul, fie ei români, fie străini, sunt de mult în clar cu aceea, că românii din Transilvania au aparținut până la anul 1700 la biserica răsăritului, că au avut metropolia lor în Alba-Iulia și bunuri ținétore de aceea metropolie, confiscate mai târșiu de principii calvini ai Ardélului.

Nu avem deci în respectul acesta mare necesitate să mai răsfoim nici „Vechea metropolie” de dl archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Nicolau Popea, nici critica și contra critica dlui canonic Moldovan din Blaș.

Cunóscem noi cei gr. ortodocși ca și cei neortodocși rël, ce ni s'a făcut prin desbinaré în cele confesionale, luptăm cu consecințele acestui rêu și în cel din urmă sat, când voim să ne ridicăm o scóla sau să stabilim un salariu învățatoretic, și Dómne, ce bine le vine la socotélă starea acăsta a noastră, celor ce nu ne iubesc, și celor ce nu fac nici un secret din bucuria, ce o simt, vëdându-ne așa — desbinați. Alta este însé cestiune pusă de cei dela „Kolozsvar”. Să đice, că noi gr. orientali suntem sanguinici dela fire, pe când cei gr. catolici sunt tăcuți; — noi neubitori de muncă și ceialalți activi — și aceste aprețieri ca și când ar fi eșit anume la ivélă, ca din ele să se pótă trage și consecințele, că adecă noi ca sanguinici suntem ușor aplicați spre rësvrătiri, pe când ceialalți ca mai domoli și tăcuți, ei să sciu folosi de cuvintele scripturei „răbdă până în sfârșit și te vei mântui.” E tréba celor din Blaș să accepte sau nu epitetele puse în contul lor, pe noi acăsta nu ne privește, ne privește însé temperamentul românilor preste tot și acela e tot unul și acela și și la cei gr. or. ca și la cei neortodocși, și împărțire temperamentului românilor după confesiuni tradéză numai intențiunea cea rea de a defăimă pe fii bisericeii nóstre.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoria.

Diariu despre consiliul imperial mulțit din anul 1860 de episcopul Andreiu ba de Șaguna.

(Urmare).

19. Vineri, în 8 Iunie, ședință Obiectele despre Grundbuchs-Ordnung și despre Ausgleichs-Verfahren, în treburi de ereditari. Obiectul despre Grundbuchs-Ordnung a dat privilegium contei Bercoti de a provoca o discuțiune foarte interesantă, la care și ministrul de justiție a luat parte și s'a încheiat cu aceea, ca un comitè de 7 membri să se aleagă în înțelesul Geschäftsordnungului, și ace s'au și făcut, veđi „Wiener Z.” 137, 138. Întră sêvrșirea acestora a venit rëndul la obiectu despre Ausgleichs-Verfahren în treburi de ereditari, și încă s'a sêvrșit treaba cu alegerea unui comitè de 7 membri și ședința s'a disolvat, ceea ce a țin 4 oare.

20. Sâmbăta, în 10 Iunie, slobođit președintele un cerculariu cătră acei sectori imperiali, cari nu sunt membrii comitetelor, și aceea, că aceia se pot îndepărta dela Viena pe 14 zile, de vreme ce

operatele comitetelor înainte de 14 zile de abia pot fi elaborate și sêvrșite. Unii dintre senatori s'au și folosit de aceasta îngăduială, ducându-se la casele sale; dar eu am rămas în loc din pricina prea învederată, adecă a îndepărțării cei mari a Sibiiului dela Viena, ocupându-me într'aceea cu prelucrarea opului meu despre istoria bisericească.

21. Luni, în 18 Iunie 1860 am căpătat dela presidium consiliului imperial înmulțit înștiințarea despre aceea, că Joia viitoare în 21 Iunie la 11 ceasuri se va ținé ședință despre Ausgleichs-Verfahren și despre Grundbuchs-comitè.

22. Joi, în 21 Iunie a fost ședință, substratul a fost Ausgleichs-Verfahren și Grundbuchs-Comitè. Substratul cel dintăiu nu s'a putut pertracta, căci baronul Lichtenfels, carele ar fi trebuit să refere de a absentat din ședință din pricina bolnăvirei sale. Deci s'au luat în desbatere Grundbuchs-Comitè, și adecă alegerea de un membru la acest comitè în locul contelui Bercoti, carele a ieșit din comitè, căci părerea sa rămase în minoritate. Obiectul acesta pe cât se părea la început de neînsemnat, pe atât în decurgerea vorbirilor s'a făcut foarte însemnat, pentru-că consiliarii unguri l'au tras la terenul național, đicând, că limba, în carea să se ducă aceste cărți să fie ungurească și la acelea popoare neunguresci, căci în aceasta se învoiesc toate națiile

și fiind-că ungurii și în ședințele trecute au vorbit despre limba lor, ear consiliarii din celelalte nații până acum n'au fost vorbit despre limbă: pentru aceea acum au vorbit și ei și adecă polonii, croații și eu din partea nației române, pentru egala îndreptățire a tuturor națiilor și a limbilor lor. Veđi „Wiener Zeitung” Nri 148, 149, 1860.

23. Luni, în 20 Iunie căl. nostru sosi la Viena patriarhul și metropolitul Iosif Raiacici, și s'au sălășluit la otelul „Maiser”. Marți în 21 Iunie i-am făcut curtenire și am înțeles dela el pricina venirei sale la Viena, că adecă va să se plângă împăratului pentru nedreptățile, care le iscusesce ierarhia din partea unor ampioiați de frunte, precum a ministrului conte Thun și fostul gubernator al Croației, contele Coronini. — Patriarhul a avut audiență la împăratul Joi în 23 Iunie și într'altele a cerut voia dela Maiestatea Sa de a putea așterne o petiție cu episcopii și consilierii imperiali, cari se află de față la Viena și adecă cu episcopii dela Bucovina Eugenie (carele în treaba noului lor gimnasiu din Suceava și a iconostasului pentru biserica lor catedrală din Cernăuți se afla la Viena), dela Timișoara Samuil Masirieviciu și cu mine, apoi cu domni Andreiu Mocionii din Banat și baronul Petrino, din Bucovina, — ambii consilieri imperiali.

(Va urma.)

Nr. 1213-1888.

[1] 1-3

Sz. 81/889 plg.

[2] 1-3

EDICT.

Ana Bastea marit. Stangu, carea de 4 ani a parasit cu necredinta pe legiutul ei soțiu Nicolae Stangu, ambii de religieuna gr. or. și din Cincul mare, fara a se sci ubicaționu ei, se provoca prin acesta, ca conform ordinului Prea Venerabilului Consistoriu archidiececan dto 22 Novembre a. c. Nr. 5938. a se presenta inaintu subsemnatului oficiu protopresbiteral, in termin de 3 luni de zile, computate dela prima publicare a acestui edict, pentru ca la din contru in procesul divortial incaminat din parte soțului ei Nicolae Stangu., se va procede dupa prescriesele § 123 din procedura judecatoreasca in cause matrimoniali.

Agnita, 20 Decembre, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita

Sabin Piso, prot.

Sz. 43/1889 polg.

[3] 1-3

Hirdetmény.

Az erszebvarosi kiralyi torvenyszek által kozhurre tetetik, hogy Grof Haller Janos, Grof Kálnoki Felix, Guténau Nándor és Guténau Károly birtokosok által beadott kereset folytán Héviz község italméresi jogának arányosítása megengedhetősége és az arány kules megállapítása feletti tárgyalási határnapul 1889 évi Márczius 26-ik napjának dél előtt 9 órája Héviz község házához tüzetik ki, mely határnapra az összes érdekeltek a birtokrendezési utasítás 15 §-a szabványaira való figyelmzettéssel azzal idéztettek meg, hogy a keresetek a hivatalos órák alatt ezen kir. torvenyszeknél valamint Héviz község eljárárságánál megtekinthetik.

Az erszebvarosi kir. torvenyszeknek 1889 január 7-én tartott üléséből.

Nagy Lajos, elnök.

Zöld Gábor, jegyző.

Hirdetmény.

A mihályfalvi általános tagosítási ügyben az elömunkeletok megkezdésére u. m. képviselot rendezeté, mérnök választás és a költséglörányzat elkészítése végett a határnapot 1889-ik évi február 18 án d. e. 11 órára tüzöm ki, Mihályfalva

községébe a községi iroda helyiségbe, a melyhez összes érdekeltek hirdetményileg azon figyelmzettéssel hívom meg, miszerint egyik vagy másik meg nem jelenése a tárgyalás folyamát meg akadályozni nem fogná. Erzsébetváros, 1889 január 9. A királyi torvenyszék kiküldött birája Kelemen, eljáró biró.

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la esposițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distios cu medaila cea mare a esposițiunii.

In Budapesta, strada Váci, Nr. 17.

Recomând obiectele necesare pentru ajustarea bisericilor și capelelor cu cele ce sunt abundanță provădūt in pentru prețurile cele mai moderate, și lucrute cât se poate mai frumos: Anume:

Odăjdii felon și altele după ritul greco-oriental!

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii descoală, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reuniuni de înmormântare.



Statue, policandre, potire și chipuri sfinte sfesnice pentru altariu și de pãrete, candelu. Iconostase, chipuri pentru frontariu. În mormântarea Domnului, etc. etc.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurãrirea și argintãrirea pe lângã prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătăsă și haine bisericesei, cusute cu fir de aur, argint și mătăsă.

Dantele bisericesei. Învăitoare de prestol. Mărfuri bisericesei. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoscință.

Cataloge de prețuri la dorință trimit libere de post-port.

Picături de stomach Mariazeller,

care lucră de minune în contra tuturor boalelor de stomach.



Neasemenat mai bune, ca ori cari altele, pentru lipsa de apetit, și slăbiciunea stomachului, respirație, vânturi, răgăieli acre, colică, catar de stomach, acreală, formarea de peatră, producerea de prea multă flegmă, galbinare, greață și versături, (vomări), durere de cap (in cazul când provine dela stomach), convulsii de stomach, constipațiune sau încercere, încãrarea stomachului cu mănăcări și beuturi, limbrici, splină, ficat, și hemoroizi. Pretul unei sticle dimpreună cu manducerea la întrebunțarea lor 40 cr., o sticlă duplă 70 cr. [1907] 15-52

Espositul-Central prin farmacistul Carl Brady, Kremsier (Moravia).

Picăturile de stomach Mariazeller nu sunt un arcan. Pãrțile constitutive sunt arătate la fie care sticlă pe esplicarea la întrebunțarea lor. Veritabile se pot căpãta mai în toate farmaciile. Avis! Picăturile veritabile de stomach Mariazeller, se falsifică și imitează în multe părți. Ca semn al veritabilităței, are se se ia totdeauna, embalagiu cu care se înclesce sticla, și care e roșie și in partea de deasupra provădută cu marca fabricei, având pe lângă aceasta de a se mai observa, ca esplicarea la întrebunțarea lor, care se află la fie care sticlă se fie imprimată în tipografia lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se pot căpãta: Sibiu, farmacia Wilh. Morscher, farmacia Karl Müller, farmacia August Teutsch, farmacia Karl Herzberg. — Hațeg, farmacia Iosef Csonka. — Szász-Regen, farm. Emil Wermescher. — Orăștie, farmacia George Deak, farmacia Ios. Graffius, farmacia N. Vlad. — Avrig, farmacia Keszler. — Salung, farmacia Gustav Iekelius. — Alba-Iulia, farmacia Iul. Fröhlich. — Mediaș, farmacia Schuster. — Sas-Sebeș, farmacia Ludwig Binder, farmacia I. C. Reinhard. — Aiud, farmacia Em. Kovács. — Petroșeni, farmacia G. Gerbert. — Mercuria, farmacia Chr. Fr. Schimert. — Făgăraș, farmacia Pildner, farmacia Hermann. — Căhalm (Kohalom), farmacia Eduard Melas. — Salung (Hoszufalu), farmacia Gustav Jekelius.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between Budapest, Arad, Timisoara, Sibiu, and other locations. Includes sub-tables for various line segments like 'Budapesta-Predeal', 'Predeal-Budapesta', etc.

Nota: Numerele cele grase insemnã oarele de noapte.